

RODOLJUB.

Glasiló „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15. kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovoliijo naj se pošiljati „Národní Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvliijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

15. šteV. V Ljubljani, dne 4. avgusta 1894. IV. leto.

Preskrbljenje kmetskih poslov.

Zopet in zopet se prerije v javnost vprašanje, kako preskrbeti kmetške posle na starost. Govorilo se je o tem že v deželnih zborih in v državnem zboru. Občine bi se rade znebile plačil za svoje reveže, zato želijo, naj bi starim poslom država ali pa dežela priskrbela pokojnino. Po drugi strani pa bi poselska pokojnina dobro uplivala na poselske razmere na kmetih. Posli bi ne tiščali več tako v mesta in v tovarne, kajti vsak bi si mislil: „Zdaj že toliko let na kmetih služim, še nekaj let prestanem, pa imam pravico do pokojnine.“ Zato bi se morala postava o pokojnini tako narediti, da bi se kmetški posli ločili od mestnih; pokojninski zaklad za kmetške posle naj bo čisto za se, in pravico do pokojnine naj imajo le taki posli, ki so 40 let nepretrgoma na kmetijah delali. Le bolezen velja naj za izgovor; kdor

bi pa kmetško delo popustil in šel za nekaj let v fužino ali tovarno ali v mesto služiti, zgubil bi pravico do pokojnine. Tukaj bi morale seveda biti izjeme, kajti manjša mesta se tudi s poljedelstvom pečajo. Ta strah, da zgubi pravico do pokojnine, pridržal bi posle bolj na kmetih, da bi na deželi ne bilo toliko pomanjkanja delavnih močij, in to bi bilo dobro za gospodarje.

Zdaj nastane vprašanje, kako preskrbeti kmetške posle na starost? V starih časih je bilo to na čisto priprost način urejeno. Stari posli so imeli pravico beračenja. Če se je hlapec postaral in ni mogel več delati, ali pa da se je dela naveličal, vzel je beraško palico v roke in obesil beraško torbo ali vrečo čez rame, in šel je od hiše do hiše darov pobirat. Kdor bi mislil, da se je beračem slabo godilo, bi se motil. Kruha še vzeli

LISTEK.

Kesajoči se grešnik.

(Ruski spisal L. Tolstoj; preložil † M. Plesničar.)

In rekel je Jezusu: Gospod, spomni se me, kadar prideš v svoje kraljestvo. — In Jezusu mu je rekel: resnično ti povem, danes bodeš z Menoj v raj. (Luka 23, 42, 43).

Živel je na svetu človek sedemdeset let in preživel je vse življenje v grehih. In zbolel je ta človek in ni se kesal. In ko je prišla smrt, zaplakal je v poslednjo uro in rekel: Gospod! odpusti mi, kakor razbojniku na križu. Jedva je izrekel — izdihnil je dušo. In začela je grešnikova duša ljubiti Boga in verovati v milost Njegovo ter prišla k rajskim durim.

In začel je grešnik trkati in prositi v nebeško kraljestvo.

In zaslišal je glas izza dveri: kakšen človek trka na rajska vrata in kakšna dela je izvršil ta človek v svojem življenju?

In odgovoril je glas razkrinkovalčev in naštel vsa grešna dela tega človeka. In ni imenoval nikakih dobrih del.

In odgovoril je glas izza dveri: Ne morejo iti grešniki v nebeško kraljestvo. Odidi od tu.

In rekel je človek: Gospod! glas tvoj slišim, a obraza ne vidim, in imena tvojega ne znam.

In odgovoril je glas: Jaz sem Peter Apostol.

In rekel je grešnik: Usmili se me, Peter Apostol, spomni se človeške slabosti in milosti Božje. Nisi li bil učenc Kristusov, nisi li slišal iz Njegovih ust nauk Njegov in videl primer življenja Njegovega? A spomni se — ko je On žaloval in je bila žalostna Njegova duša, prosil te je trikrat ne spati, temveč moliti, a ti si spal, ker so se utrudile tvoje oči, in trikrat te je On našel spečega. Tako tudi jaz.

A spomni se še, kako si Mu obečal, da Ga do smrti ne zatajiš in kako si Ga trikrat zatajil, ko so Ga peljali h Kajfu. Tako tudi jaz.

In spomni se še, kako je zapel petelin, in si ti šel ven ter bridko zaplakal? Tako tudi jaz. Ni ti mogoče, ne pustiti me noter.

In utihnil je glas za rajskimi dvermi.

In postavši nekoliko, začel je grešnik zopet trkati in prositi v nebeško kraljestvo.

In začul se je izza dveri drug glas in rekel: Kdo je ta človek in kako je živel na svetu?

niso; pri vsaki hiši so zahtevali špeha, ali masla, ali volne; če so dobili žita, so že godrnjali. Nabranih rečij še pojesti niso mogli, ampak prodajali so jih in ob nedeljah na žganju zapili. Kdor pa ni bil pijanec, si je med letom toliko prihranil, da mu po zimi še beračiti ni bilo treba. Domačim beračem so kmetovalci radi dajali, ker so jih od mladih nog poznali. Sčasoma pa se je naredila razvada, da so se domačim beračem pridružili berači iz drugih, bolj revnih občin, včasih celo iz drugih dežel; prigodilo se je celo, da so beračili močni ljudje, lenuhi in vlačugarji z malopridnimi ženskami in otroci, pa tudi taki, ki niso bili potrebni, ki so imeli premoženje in posestvo, pa jim je beračenje več neslo, ko trdo delo. Te razvade so spravile berače v slabo imé, poprej pa domači, pošteni berači niso bili zaničevani. Nasprotno so bili taki še priljubljeni, ki so radi molili in v cerkve hodili ter za druge ljudi, ki niso utegnili, Božje pote opravljali; tudi take berače so ljudje radi imeli, ki so znali lepe pripovedke ali pa če so znali praviti o vojskah in o čudnih dogodbah po širnem svetu. Kdor je znal najbolje pripovedovati, temu se je posebno dobro godilo.

Ko se je začelo ustavno življenje, so beračenje sploh prepovedali, občinam pa so ukazali, naj vsaka za svoje reveže skrbi. To je lahko rečeno, pa težko storjeno, revežev je pa zmirom več. Župani gledajo, da se mnogoštevilnih prosilcev kolikor mogoče odkrižajo; če je pa kateri le preveč nadležen, odkažejo mu kako malenkost na mesec. To je pa jasno, da z dvema goldinarjema človek ne more celi mesec živeti, zato župan ne more braniti, da taki vendar le beračijo, čeravno je beračenje prepovedano. Če koga zavolj beračenja zaprejo, morajo mu v ječi jesti dati, torej ni dežela pri tem nič na dobičku. Tako ne sme ostati, to se mora za posle zboljšati v duhu krščanske ljubezni in pravičnosti. Pa kako?

V koroškem deželnem zboru je neki poslanec predlagal, naj bi vsak posel vsako leto 10 gld. plačal, kmet pa naj bi tudi za vsacega posla vsako leto 10 gld. plačal, tako bi se nabiral zaklad, iz katerega bi se dajale pokojnine starim poslom. Taka misel se more roditi le v prazni buči, kateri se kmet ne smili. To je že prav, naj bi posli, dokler še denar služijo, vsako leto nekaj uplačali za svojo pokojnino. Da bi moral pa kmet za vsacega posla po 10 gld. na leto uplačati, ne gre. Ako ima kmet štiri posle, bi moral plačati vsako leto 40 gld. Kje jih bo pa jemal? Ali kmet že nima dovolj plačil?

Mi nismo za to, da bi skrb za stare kmetijske posle prevzela dežela ali pa država. Župani bi se seveda radi znebili te sitnosti, toda kmetje bodo še na slabšem, če to zadevo na deželno ali državno gospôsko zvalijo. Gospôska bo od poslov in od gospodarjev zahtevala vsakoletnih uplačil v gotovem denarju, na kmeta se bo torej navalilo novo breme. Vseh teh uplačanih denarjev pa še stari posli uživali ne bodo; kajti gospôska bo najela celo trumo uradnikov, da bodo vso to reč vodili, ti uradniki bodo imeli dobre in boljše in najboljše plače, in le kar bo njim ostalo, to bodo posli dobili.

Kmet pa tudi v blagu ložej dá, kakor v gotovini. Če bi občine same skrbele za stare posle, potem se stvar lahko tako uravná, da bodo posestniki to reč plačevali v blagu. Postava naj se tako naredi, da mora vsaka občina postaviti ali prirediti revno hišo, v katero se sprejmejo stari posli, ki so svoja leta doslužili, ako niso že sami priskrbeli si drugo stanovanje. Za vse v to hišo sprejete se skupaj kuha. Kmetom pa se naloži za revno hišo davščina v blagu: eden dá vsako leto vrečo krompirja, drugi vrečo rži, tretji vrečo ajde, četrti vrečo pšenice; bogatejšim se naloži dača v zabeli (špeh, maslo) i. t. d. V revni hiši bi bil gospodar, ki bi vse te odraj-

In odgovoril je glas razkrinkovalčev in zopet ponovil vsa huda dela grešnikova in ni imenoval nikakih dobrih del.

In odgovoril je glas izza dveri: Odidi od tu, ne morejo taki grešniki živeti z nami skupno v raj.

In rekel je grešnik: Gospod! glas tvoj slišim, a obraza tvojega ne vidim in imena tvojega ne znam.

In rekel mu je glas: Jaz sem kralj in prerok David. In ni obupal grešnik, ni šel od rajskih vrat in dejal: Usmili se me, kralj David, in spomni se slabosti človeške in milosti Božje. Bog te je ljubil in te poveljal pred ljudmi. Vse si imel: kraljestvo, in slavo, in bogastvo, in ženo, in deco, a zagledal si raz streho ženo bednega človeka, in greh se te je polastil, in vzel si ženo Urija in ubil njega samega z mečem Amonitov. Ti, bogatin, odvzel si revežu poslednjo ovčico, a njega pogubil. To sem delal tudi jaz.

In spomni se potem, kako si se kesal in rekel: spoznam pregreho svojo in žalujem radi greha svojega. Tako tudi jaz. Ni ti mogoče, da ne bi me pustil notri.

In utihnil je glas za dvermi.

In postavši nekoliko, začel je grešnik zopet trkati in prositi v nebeško kraljestvo. In začul se je izza dveri

tretji glas in rekel: Kdo je ta človek in kako je preživel na svetu?

In odgovoril je glas razkrinkovalčev in v tretjič naštel huda dela človekova in ni imenoval dobrih.

In odgovoril je glas izza dveri: Odidi od tu. Ne morejo priti grešniki v nebeško kraljestvo.

In odgovoril je grešnik: Glas tvoj slišim, a obraza ne vidim in imena tvojega ne znam.

In odgovoril je glas: Jaz sem — Janez Bogoslov, ljubljani učencem Kristov.

In razveselil se je grešnik in rekel: Zdaj ni mogoče, da me ne pusté notri: Peter in David pustita me notri zato, ker poznata slabost človeško in milost Božjo. A ti me pustiš zato, ker je v tebi mnogo ljubezni. Nisi li ti, Janez Bogoslov, napisal v svojej knjigi, da je Bog ljubezen, in da, kdor ne ljubi, ta ne pozná Boga? Nisi li ti v starosti govoril ljudem jedino slovo: Bratje, ljubite se mej seboj! Kako me boš sedaj črtil in me odgnal? Ali zatáji to, kar si sam rekel, ali ljubi me in pusti v nebeško kraljestvo.

In otvorila so se rajska vrata in objel je Janez kesajočega se grešnika in pustil ga v nebeško kraljestvo.

tane davščine zapisal, v hram spravil ter skrbel, da se žito v pravem času zmelje i. t. d. Da morajo pa tudi posli v svojih mladih letih, dokler služijo, uplačevati za svojo pokojnino, to je jasno, ko beli dan. Zato se mora postava tako narediti, da ima občina pravico, od poslov doneske pobirati in njih sprejem v posebnih bukvicah, ki jih ima posel v rokah, potrjevati. Vsak gospodar mora

poslu letni donesek za pokojnino pri plači odtrgati in županu izročiti. Tako bi se dobil denar za tiste potreščine revne hiše, ki jih kmetje v blagu ne morejo dati. Ako se stvar tako uredi, bo kmete še najmanj bolelo, in stari posli bodo najbolje preskrbljeni. Sicer pa: več ljudij več vidi!

Politični pregled.

V notranji politiki vlada sedaj mir, le priprave se delajo za bodoči boj. Tako so se pred kratkim sešli mladočeški državni poslanci v Pragi in se dogovorili, da skličejo čim prej mogoče shod zaupnih mož, ki naj določi, kako jim bo v prihodnje delovati. — Poljaki imajo sedaj v Lvovu veliko deželno razstavo. — Minoli mesec je kakih štirinajst dnij zboroval hrvatski deželni zbor in rešil več važnih četudi za deželo le škodljivih predlog. — Na Ogerskem nadaljujejo Madjari boj zoper Rumune, pa doslej niso ničesar dosegli, kvečjemu to, da se v sosedni Rumunski število nasprotnikov Avstrije čedalje bolj množi. Tudi borbi zoper cerkvenopolitične predloge še ni konca. Kardinal nadškof Vašary je z njimi sicer zadovoljen, prebivalstvo pa ne in zato so se začeli verniki zoperstavljanje škofom. — Na Srbskem je pričakovati prememb. Vrnil se je vodja radikalne stranke Pasić in ministerstvu napovedal boj. — Bolgarska je v kritičnem

položaju. Stambulov nasprotuje novi vladi kar more, prebivalstvo pa z njo tudi ni zadovoljno, ker se neče popolnoma pobotati z Rusijo. — Italijanska vojska je v Afriki premagala črnce in zavzela njih taborišče Kasalo. V tem pa, ko so vojaki prelivali v Afriki svojo kri za domovino, je sodišče v Rimu spoznalo za nedolžne celo krdelo goljufov in tatov, ki so kot upravitelji neke banke pokradli 23 milijonov. To morajo biti lepi sodniki. — Na Francoskem je začela vlada resno preganjati anarhiste, a dvomljivo je, če bo to kaj pomagalo. — V daljnji Aziji mej Kineško in Japonsko je nastala vojna. Japonska bi se rada polastila bogate in velike države korejske, ker bi potem bila prva sila na ondotnem morju. Temu pa se protivi ne samo Korejska sama, ampak tudi Kineška in Rusija in zato je lahko mogoče, da bo ta vojna imela še velikih posledic.

Slovenske in slovanske vesti.

(Nadvojvoda Viljem †.) Cesarsko rodovino je zadelo velika nesreča: Nadvojvoda Viljem, stari stric našega vladarja, se je v ponedeljek ubil. Nadvojvoda Viljem se je mudil na svojem letovišči v Badenu pri Dunaji. Hoteč svojega konja navaditi na ropot in zvonjenje električne železnice, jahal je večkrat vstric vlaka. Že jedenkrat se je bil konj splasil. Tako tudi v nedeljo. Ko je nadvojvoda videl, da ne zamore konja več brzdati, je skušal z njega skočiti, a obvisel je v stremenu in padel na tla tako nesrečno, da se je na glavi močno poškodil. Prihiteli so ljudje in ga odnesli najprej v neko bližnjo krčmo, potem pa v njegovo hišo. Popoludne se je nekoliko zavedel, a ker ni bilo upanja, da ozdravi, poklicali so duhovnika, da ga previdi s svetotajstvi. Ob 6. uri popoludne je nadvojvoda umrl. Nadvojvoda Viljem se je rodil dne 21. aprila 1827 na Dunaji kot sin nadvojvode Karla, zmagovalca v bitki pri Aspernu, in brat nadvojvode Albrechta. Vzgojen za vojaka se je nadvojvoda Viljem posvetil temu stanu in posebnost topničarstvu. Leta 1845. je vstopil v nemški viteški red in postal njega veliki mojster, pa se temu dostojanstvu zopet odpovedal. Leta 1848. se je udeležil vojne v Italiji in se v bitkah pri

Santa Luciji, pri Mantovi in pri obsedanju Malgere odlikoval. L. 1853. je postal podmaršal, l. 1859., v vojni v Italiji, pa je bil zapovednik avstrijskega topničarstva. Tudi vojne l. 1866. se je pokojni nadvojvoda udeležil. V bitki pri Kraljevem Gradcu je bil ranjen na glavi. L. 1868. je postal zapovednik domobranstva, leta 1872. pa generalni nadzornik topničarstva. Dne 3. avgusta 1888. je nadvojvoda Viljem slavil petdesetletnico svojega aktivnega službovanja. Pokojni nadvojvoda je bil v vseh krogih, kjer so ga poznali, zaradi svoje velike prijaznosti jako priljubljen, zlasti pa pri vojakih, katerim je bil zelo naklonjen. Žalost je splošna, saj je monarhija izgubila s pokojnim nadvojvodo vrlega vojaka in vsem narodom jednako naklonjenega in pravičnega člana cesarske rodovine.

(Nov advokat v Ljubljani.) V Ljubljani v Gosposkih ulicah št. 4. je otvoril svojo odvetniško pisarno gosp. dr. Karl Triller, bivši urednik našega lista, znan kot izvrsten pravnik in unet rodoljub.

(Nov vodovod) namerava napraviti Moravske občine predstojništvo v Sv. Križu, kjer je zaradi visoke lege veliko pomanjkanje vode. Komisijonela obravnava o

načrtu deželnega inženjerja g. Hraskega bode dne 28. t. m. Stroški vodovoda so proračunjeni na 3500 gld.

(C. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani) nas je naprosilo, da objavimo naslednji poziv: Pri tudeželnih eraričnih cestnih mitnicah, katerih zakupna pogodba koncem meseca decembra 1894. l. poteče, to je pri mitnicah v Ježici, Škofelci, Grosupljem, Št. Jerneju, Kostanjevici, Krški vasi in v Jesenicah-Ribnici se bode, ako v kratkem razpisana zakupna obravnava ne bode imela povoljnega uspeha, od 1. januarja 1895. l. naprej pobirala mitnina v lastni upravi c. kr. erarja. Pobiranje pristojbin v erarični upravi oddalo se bode v prvi vrsti penzionistom, kviescentom, provizijonistom (doslužencem, upokojencem) in invalidom, ako so te osebe pripravljene prevzeti posel pod sprejemljivimi pogoji, ako so telesno in duševno zanj popolnoma sposobne, ter so si prisvojile potrebno znanje mitnice zadevajajočih prepisov. Pozivljajo se s tem vsi, katerim je na stvari ležeče, da se zglašé s potrebnimi izkazi, da ustrezajo popolnoma navedenim pogojem, posebno s pravilnim zdravniškim spričevalom o telesni čvrstosti ter s spričevali nravnosti čim preje ustmeno ali pisмено pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani. Prijaviti je treba vzlasti: 1.) Zatehtevano odškodnino, iz katere se morajo pokriti vsi stroški izvzemši najemnino za mitnico in stroški za tiskovine ter za napravo in ohranitev potrebnega inventarja. 2.) Ali bi prosilec sprejel pobiro mitnine pri vsaki mitnici, kateri koli si bodi ali pa le pri jedni ali pri nekaterih natanko določenih. 3.) Ali bi prosilec bil pripravljen, položiti varščino in v katerem znesku. Natančneje se izvé ob uradnih urah pri c. kr. finančnem ravnateljstvu.

(Državna podpora.) Poljedelsko ministerstvo je dovolilo občini Gradiše v postojinskem okraji za napravo napajališča za živino na Nanosu podporo 500 gld., ako se delo izvrši tekom jednega leta.

(C. kr. obrtni strokovni šoli za obdelovanje lesa in za umetno vezenje in šivanje čipek v Ljubljani) sta te dni sklenili šolsko leto. Strokovno šolo za lesno obrt je obiskovalo 59 učencev v 4 letnikih, javno risarsko šolo pa 50, skupaj torej 109 učencev. Povoljen uspeh je doseglo 37 učencev, nepovoljen 2, izpit ponavljajo 4, neizprašani so ostali 3, odhodno izpričevalo jih je dobilo 6. Po narodnosti je bilo 57 Slovencev in 2 Nemca, mej rednimi učenci po veri vsi katoličani. Iz Ljubljane jih je bilo 13, sicer iz Kranjske 41, iz drugih krajev 5. Obiskovalci javne risarske šole so pripadali 12 raznim obrtom. — Strokovno šolo za umetno vezenje in šivanje čipek je obiskovalo v 3 razredih skupaj 35 rednih učenk, koncem šolskega leta jih je ostalo 29. Vseh vpisanih učenk je bilo 22, vseh vpisanih obiskovalk 57. Povoljni uspeh je imelo 24 rednih učenk, nepovoljen 1, ponavlja izpit 1, neklasifikovane 3. Mej vsemi obiskovalkami je bilo 44 Slovenk, 11 Nemk, 1 Poljakinja in 1 Italijanka; iz Ljubljane jih je bilo 27, sicer s Kranjskega 20, iz drugih krajev 10; po veri razun 1 protestantovke katoličanke. Na obeh zavodih je poučevalo skupaj 16 učnih močij in sicer: g. ravnatelj, 7 strokovnih učiteljev, 3 strokovne učiteljice, 2 pomožna učitelja duhovnika za

veronauk, 1 učitelj risanja in dva delovodji. Izvestje pri naša podoba starinskega lesenega stropa iz leta 1638. v Kranji in kratek popis. — Šolsko leto 1894/95 se prične 18. septembra s slovesno božjo službo. Oddelek za pletenje košaric se bode otvoril dne 1. oktobra t. l. Obiskujejo ga lahko moški in ženski učenci. Pouk v tem oddelku traja za sedaj jedno leto.

(Električna razsvetljava v Škofji Loki) se bo s posebno slavnostjo otvorila jutri, v nedeljo dne 5. avgusta.

(Za vinogradnike.) Prošnje za državne ali deželne podpore za popravo vinogradov, katere je pokončala trna uš, je za bodoče leto predložiti najdlje do dne 15. septembra v predpisani obliki pri političnih okrajnih oblastvih.

(Postojnska slavnost.) Jutri, v nedeljo dne 5. avgusta, bo v Postojni velika slavnost, ustanova svečanost Postojnskega Sokola, na katero pride tudi veliko število slovenskih, hrvatskih in čeških rodoljubov.

(IX. redna velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda) bo v torek, dné 7. avgusta 1894. leta v Novem mestu. Vspored: I. Sveta maša ob 1/2 11. uri v frančiškanski cerkvi. II. Zborovanje ob 1/2 12. uri v „Narodnem domu“. 1.) Prvomestnikov nagovor. 2.) Tajnikovo poročilo. 3.) Blagajnikovo poročilo. 4.) Nadzorništva poročilo. 5.) Volitev jedne tretjine odbornikov. Po pravilih izstopijo naslednji udje družbinega vodstva: 1. Matej Močnik, 2. Ivan Murnik, 3. dr. Josip Vošnjak, 4. Andrej Zamejic. 6.) Volitev nadzorništva (5 članov). 7.) Volitev razsodništva (5 članov).

(Štajerski Slovenci in biskup Strossmayer.) Štajerski Slovenci so preuzvišenega škofa Strossmayerja v Slatini brzojavno pozdravili: „Na ljudskem shodu v Šmarijah zbrani Slovenci pozdravljamo Vašo preuzvišenost najiskrenejše, želeč, da bi še mnogo let k nam prihajali na slovensko zemljo“. — Njega preuzvišenost je odgovorila: „Liepa hvala, Bog blagoslovio braću Slovence — Strossmayer“.

(Občinske volitve v občini Tolsti vrh) na Koroškem so se zvršile sijajno za slovensko stranko, ki je zmagala z veliko večino v tretjem in v drugem razredu in ima torej večino v občinskem zastopu.

(Goldinarski bankovci.) Dunajski uradni list z dné 24. p. m. je prijavil naredbo, s katero se devljejo iz prometa državni bankovci po 1 gld. Izdavanje teh bankovcev je prenehalo in jih državne blagajnice in uradi ne smejo več izdavat. V zasobnem prometu morajo se vzprejemati do 31. decembra 1895. l., potem pa ne več. Državne blagajnice in uradi pa jih vzprejemajo še do 30. junija 1896. l. kot plačilo, ali pa se zamenjavajo proti srebru pri menjalnih blagajnicah. Od julija 1896. l. do 31. decembra 1899. l. se bodo vzprejemali goldinarski bankovci samo še pri državnih menjalnih blagajnicah in pri skupni blagajnici na Dunaji. Pozneje se pa ti bankovci ne bodo nikjer več vzprejemali. Goldinarskih bankovcev je zdaj v prometu kakih 59 milijonov, izmed katerih jih je kake 3 milijone v državnih blagajnicah.

(Boj za Podgrad.) Tržaško namestništvo je razpustilo obč. zastop Podgraški, kateremu je bil na čelu

dež. poslanec g. Slavoj Jenko. Za upravitelje imenovani so trije protivniki našemu narodnemu gibanju Martin Pirc, oštir v Podgradu, Anton Fabijančič, posestnik v Hrušici, in Štefan Zadkovič, oštir na Munah, poslednji kot predsednik. Precej, ko je Štefan Zadkovič dobil dekret, slišalo se ga je govoriti: „Kaj nam za slovenski jezik, saj da vsi znamo. Nam je bolj potreben italijanski in nemški.“ Do svojega dvajsetega leta pasel je mož ovce v Čičariji, potem je bil vojak, kjer se je naučil nekoliko za silo pisati. Potem je bil dacar in si napravil toliko denarja, da si je mogel napraviti v Munah hišo in odpreti prodajalnico in krčmo. Zaradi njegove sebičnosti in prevzetnosti, posebno pa zaradi njegovega prijateljstva z Italijani da živa duša ne mara. Druga dva občinska upravitelja sta tudi bila vedno v protivnem taboru in sta sploh nevešča, ker znata komaj pisati. Tem junakom za hrbtom stoji znani Francesco Marotti iz Obrova, ki je bil obsojen na 150 gld., ker je razžalil gosp. Slavoj Jenka. Vedno dirja na svojem vozu v Trst k namestništvu in k okrajnemu glavarstvu na Volosko in spletkari. Da ga radi poslušajo, je umevno, neumevno pa je, kako pride c. kr. geometer Mlakar do tega, da potuje po občini in hujska strastno proti gosp. Slavoj Jenku. C. kr. geometer je menda zato nastavljen in plačan, da dela, kar spada v njegovo stroko, ne pa da agituje. Sicer pa da dobro vemo, kam pes taco moli. To so vse le priprave za deželnozborske volitve. Nas pa to ne plaši nič. Pokazali bomo, da smo samosvoji možje da proti naši volji nobena sila, noben pritisk nič ne izda. Zatorej: Živio naš Jenko!

(Ljudski shod v Šmariji pri Jelšah.) ki se je vršil dne 22. julija, je bil sijajen izraz narodove volje. Shodu je predsedoval g. posl. dr. Jurtela. Prvi je poročal gosp. posl. dr. Gregorec o davčnih predlogah, drugi gosp. Dragotin Hribar o Celjskih paralelkah, tretji g. dr. Hrašovec o javnih napisih. Vsi govorniki so priporočali resolucije, ki soglašajo popolnoma z resolucijami, vzprejetimi na ljudskem shodu v Mozirju. Končno je govoril posl. dr. Dečko o nemški posesti na Spodnjem Štajerskem. Predlagane resolucije so se vzprejele soglasno in z navdušenjem.

(Ziljska železnica) od Podkloštra do Sv. Mohorja na Koroškem se bode odprla dne 6. ali 11. avgusta ob navzočnosti trgovinskega ministra grofa Wurmbanda.

(Odkritje Cigaletovega spomenika) na Črnem Vrhu pri Idriji bo 26. avgusta.

(Deželnozborske volitve na Goriškem.) Volitev dveh deželnih poslancev namesto prof. Čerina in dra. Andreja Lisjaka, ki sta mandata odložila je določena na dan 27. in 28. avgusta. Dne 27. avgusta volijo kmetске občine Gorica-Kanal-Ajdovščina, katere je zastopal profesor Čerin, dne 28. avgusta pa veleposestniki, katere je zastopal dr. Lisjak. Kandidata za ta dva mandata še nista postavljena.

(Tržaški mestni zbor.) Poslednja seja občinskega sveta v Trstu je bila zopet viharna. Taki surovi prizori so žal postali že kar navadni. Ko je okoličanski poslanec gosp. Nabergoj izjavil, da njegovi tovariši ne bodo gla-

sovali pri imenovanju mestne delegacije, ker se v zapisnik ni stavil noben okoličanski poslanec, odgovoril mu je Venezian, da je posl. Mauroner zastopnik okolice, a pri tem je še osobno napadel g. Nabergoja. Na to je popolnoma opravičeno odvrnil g. Nabergoj, da Mauronerja kot levičarja nikakor ne more smatrati zastopnikom okolice. Renegat Raskovich skočil je na to kakor besen kvišku ter napadel okoličanske poslance imenujoč jih sovražnike dežele. Da so slovenski poslanci živo ugovarjali proti toliki nesramnosti, se razume. Ko je posl. Nabergoj spominjal na to, da so okoličani prelivali svojo kri za mesto, da torej nikdo nima pravice izrekati takih žaljenj, nastal je grozen krik, žvižganje in ropotanje na galeriji, ki je kar tulila, ko je Raskovich okoličanom očital dan 13. julija 1868. leta, ko je bila znana praska v Trstu. Župan pa ni storil ničesar, da bi pomiril tu-lečo druhal in šele čez nekoliko časa se je vrnil mir, da se je vršila volitev za mestno delegacijo. Na pritožbo slovenskih poslancev se ni jemalo nikakoršnega ozira in zastopa torej v delegaciji Italijan Mauroner slovensko okolico. Kako jo bode zastopal, to si lahko vsakdo misli.

(Zahteve štajerskih Slovencev.) Nemški lažiliberalci se zadnji čas močno poganjajo za to, da se ustrezne zahtevam tirolskih Italijanov glede samouprave Trentina. To sicer ne soglašajo povsem z njih nazori, na vsak način pa je opravičeno domnevanje, da bodo vsaj toliko dosledni in ne bodo Spodnji Štajerski odrekli majhen del tega, kar s toliko usiljivostjo ponujajo tirolskim Italijanom. To opravičeno domnevanje je napotilo glasilo štajerskih Slovencev, da je v posebnem članku dokazalo, koliko laglje bi se moglo Spodnji Štajerski dati to, kar ponujajo levičarji Trentincem. Slovenci smo sploh ponižni, posebno ponižni so štajerski naši rojaki. Kar zahtevajo, je jako malo, zahtevajo, naj se dež. šolski svet razdeli v dva oddelka, v slovenski in v nemški, zahtevajo, naj se za Spodnjo Štajersko ustanovi poseben namestniški oddelek, naj se štajerska kmetijska družba razdeli v dva oddelka, naj poslanci Spodnje Štajerske volijo posebe dva člana dež. odbora in naj se v štajerskem deželnem zboru uvede glasovanje po kurijah. Kako ponižne so te zahteve, se spozna najbolje iz tega, da ponuja vlada skoro vse to in še več tirolskim Italijanom, da pa se oni s tem nečejo zadovoljiti, češ, to vse vkupe ni nič. Javlja se tudi, da bodo slovenski poslanci v prihodnjem zasedanju štajerskega dež. zbora nekatere teh zahtev oglasili. Ta misel je vredna vse pohvale, zakaj vlado bo nje stališče glede Trentina primoralo, da se izreče prijazno o teh zahtevah — več seveda bo težko doseči, dokler bo v štajerskem dež. zboru gospodovala sedanja večina.

(Volitve na Koroškem.) Na Koroškem se bodeta v kratkem volila dva državnozborska poslanca in sicer v okrajih Špital-Št. Mohor in Št. Vid Wolfsberg. V teh dveh okrajih je malo Slovencev, menda ne dosti več kakor nemških kandidatov. V Št. Mohorskem okraju so štiri slovenske občine, ki volijo skupaj 13 volilnih mož, v drugem okraju pa je slovenska samo občina Dravograd, ki voli štiri volilne možje. Koroški Slovenci so skle-

nili, glasovat za nemškokonservativna kandidata v obeh okrajih. Ker so levičarji in nacionalci silno razcepljeni, se prav lahko primeri, da odločijo slovenski glasovi. Tudi vodja nemških nacionalcev prof. Steinwender je to izračunal in zato je na volilnem shodu v Št. Mohorju lovil Slovence za svojo stranko. In s čim? Pripovedoval je, da bode tudi njim, slovenskim kmetom, prav prišlo, kar bo on pridobil za kmete. No, ko bi kmetje na to čakali, kar jim pridobi zmedeni Steinwender, ki sam ne ve kaj hoče, bi vsi prišli na beraško palico.

(Premembe pri politični upravi v Istri.) Časopisi javljajo, da je v Istri za bližnjo prihodnost pričakovati važnih prememb pri politični upravi v Istri. Prvi, ki zginje s površja, je okrajni glavar Elušek v Poreču, znan iz raznih pritožb isterskih državnih poslancev.

Razne vesti.

(Požar.) Dne 14. t. m. je nastal v Podgorici pri Črnučah ob 2. uri zjutraj ogenj. Pogorelo je dvema gospodarjema vse do tal. Zavarovana sta bila sicer oba, ali za tako majhne zneske, da si hodeta prav težko postavila nova poslopja. Ubogi ljudje! Čudno je res to, da letos po naši okolici tolikokrat gori. Lansko leto je vedno gorelo po trebenjskem okraji, letos pa pri nas. To mora pač biti hudoben človek, ki nam zažiga! Povsod pri nas pa se čuje govorica, da bo letos še v marsikateri vasi gorelo. Kdo dela to? Oblasti mu ne morejo do živoga. Ljudstvo je vse prepričano, da to dela jeden sam človek.

(Strela je ubila) blizu Pudoba v logaškem okraju 25letnega posestnikovega sina Jakoba Urbiho iz Podgore, ko je šel v družbi svojega brata Franca in dveh družih tovarišev v cerkev v Staritrg. Nesrečnež se je zgrudil in bil takoj mrtev, njegov brat Franc pa je bil tudi hudo poškodovan, vender je nadeja, da okreva.

(Požig in tatvina.) Iz Šent Jakoba ob Savi se nam poroča: Pred kratkim je ponoči okrog 11. ure švignil iz neke na konci vasi stoječe hiše plamen. Ljudje so na srečo še pravočasno prihiteli in ogenj pogasili. Krog 2. ure ponoči pa se zopet posveti in sedaj kar na dveh krajih. Ogenj je dvema gospodarjema uničil stanovanja. Prebivalci se skoro več ne upajo spati. Dognano je, da je v vseh treh slučajih zlobna roka zanetila ogenj, a ne ve se, kdo je požigalec. Ljudje so sicer dan poprej videli pohajkovati nekega sumnega človeka, a nihče ga ni poznal. Sedaj straži pri nas vsako noč več mož. V nedeljo, ko so bili ljudje pri maši, sta dve ženici v neki bližnji vasi čuli nekega tujca se rotiti, da bo v štirinajstih dneh gorelo. Ljudje so šli za njim, da bi ga prijeli, a tujec je nanje dvakrat s samokresa ustrelil in ubežal. — V soboto dné 14. pret. m. je v vasi Dragomelj neznan človek odnesel nekemu posestniku zjutraj, ko so bili domači na polju, živeža in raznih drugih stvari v vrednosti 70 gld. Sodi se, da je član požigalne družbe.

(Požar v Kamniški praharni.) Iz Kamnika se nam poroča: Dne 18. julija ob 1/4 na 3. uro popoldne je silen strel iz tukajšnje c. in kr. praharne preplašil mesto in okolico. Strelu je sledil velikanski oblak dima. V praharni so se po nesreči bile vžgale stope. Nekoliko pozneje je na istem mestu začelo močno goreti, v mestu je zvonilo plat zvona, in točno ob 3. uri popoldne je

Razen njega pa bo še nekaj drugih gospodov njegove vrste pobralo kopita. Prebivalstvo bo tega samo veselo.

(Za romarje.) Veliki romarski shod na Zaplazu bode letos 15., 16. in 17. avgusta.

(Pojasnilo.) V št. 14. „Rodoljuba“ smo priobčili dopis iz Št. Petra na Krasu, v katerem je dopisnik trdil, da se je z neke strani delalo mnogo ovir tomboli, katero je priredilo ondotno gasilno društvo in kmetijski podružnici očital, da ne dela dovolj. Z druge strani se nam javlja, da tomboli ni delal nihče ovir. Kar pa se tiče kmetijske podružnice, se seveda še ne more ponašati s posebnimi uspehi, saj se je šele 14. junija, torej pred dobrimi šestimi tedni potrdila. Čudežev pa tudi v Št. Petru na Krasu ne zna nihče delati.

drug silen strel pretresel zrak! Raznesel je drugi del stop. Ljudstvo je bilo vse preplašeno. Okoli 5. ure je prišel c. in kr. stotnik iz praharne z naročilom, naj se vsa okna odpro, ker je nevarnost velika, da se vname zaloga smodnika. Zaprli so prodajalnice, odprli vsa okna in obilo naroda je z otroci bežalo na prosto. Tujci so iskali vozov, da se odpeljejo proti Ljubljani. Vse mesto je v nepopisnem strahu čakalo treska; — vender se je posrečilo, ogenj pogasiti. Razpoka je bila tako silovita, da je zunanji obcestni zid pri Bistrici poškodovan, cesta na kakih 50 korakov polna vej in strešnih delov — tudi v reki Bistrici ležijo razstreljeni deli poslopja! Pogreša se neki delavec, oče 4 ali 5 malih otročičev! Vstop v tovarno niti gosp. županu ni bil dovoljen. — To je v kratkem že četrta katastrofa. Tujci bodo zapustili mesto, ki bode vsled tega imelo občutljivo gmotno škodo; kaj čuda, da je vse prebivalstvo jedino in složno v zahtevi: Proč s praharno — Kamnik naš je zanjó prelep!

(Vinska letina na Dolenjskem) ne bode posebno dobra. Stare trte so pač močno pognale, vender imajo le malo grozdja. Mlade ameriške trte pa še ne rode, izvzemši nekatere vinograde v kostanjeviškem okraji. Vsled tega gredó vinske cene, ki so po zimi in na spomlad nekoliko padle, zopet na kviško.

(Ubegel medved.) Poleg svoje graščine pri Planini ima knez Windischgraetz že nekaj let v posebnem zverinjaku več živih medvedov. Te dni dvignil se je jeden teh kosmatinov z drevesa ter skočil na streho ograje, kjer se je obdržal s krepplji in splezal naprej, potem pa skočil doli na prosto. Čuvaja, ki je šel za njim, da bi ga privabil nazaj z raznimi jedili, je kosmatin napadel in ga začel mrevariti. Drug čuvaj je prihitel na pomoč in odgnal medveda s krepelcem. Pozneje je napadel kosmati begun nekega dečaka, katerega so rešili kosci, pregnavši medveda s kosami. Drugo jutro šele so lovci zasledili beguna in ga usmrtili.

(Pred tretjim oklicem.) Na Dunaji živela sta že več let na veri Josip Knarel in Henrika Winkler. Ker je ona nekaj podedovala, sta se mislila vzeti. Dvakrat sta že bila oklicana. V tem pa ona izve, da on zahaja k neki šivilji v Währingu. Napotila se je v stanovanje dotične šivilje in ga res našla skritega pod nekim posteljnjakom. Njemu ni družega kazalo, kakor pobegniti pred

razkačeno nevesto. Hodil je sedaj od gostilne do gostilne splakujoč jezo jako nepopolno oblečen. Suknja telovnik in klobuk so bili ostali v osodepolni spalnici. Po noči pride precej pijan domu in se vleže, ona pa vzame neko desko, v kateri so bili nabiti žebli in začne neusmiljeno obdelavati njegovo zadnjo oplato. To je pa seveda njega ujezilo in planil je po konci in ona je morala bežati iz hiše. On je pa v jezi začel metati skozi okno njeno obleko: srajce, jopice, klobuki i. t. d. razne barve leteli so skozi okno. Seveda se je pred hišo zbralo veliko ljudij, ki so se seveda jako smejali. Naposled je prišla policija in ženina in nevesto odpeljala za nekaj časa v zapor. Postala sta pa vsled tega jako dvoumljiva, da bi se vzela.

(Hvaležen bolnik.) Neki pek Janežič živi od leta 1878 v Trstu in je bil poslednji čas v bolnici, odkoder je bil pred kratkim odpuščen. Ko je bil še v bolnici, zahteval je večkrat, naj se ga operira. Ker pa zdravnik Nikolič ni spoznal, da bi to bilo potrebno, postal je Janežič tako razburjen, da mu je Nikolič pretil, da ga bode dal odvesti v norišnico. Janežič je sklenil, da se maščuje. Počakal je Nikoliča blizu policijske kasarne okolu $\frac{1}{2}$ 10. ure zjutraj in ustrelil nanj iz dvocevne pištole. Kroglja pa ni zadela Nikoliča. Predno je napadalec mogel sprožiti v drugič, prijeli so prihiteli redarji Janežiča in ga izročili deželnemu sodišču. Janežič je star 32 let, iz Ljubljane in je bil prej pek, poslednji čas pa se je preživel kot pcestni orgljar.

(Umor v Trstu.) Predzadnjo nedeljo po noči proti 1. uri se je pripetil v sredi mesta v Trstu grozen umor. V Berger-jevi krčmi je sedel neki Giuseppe Revere v družini nekaterih znancev. Pri drugi mizi pa je sedel postrešček Errat in neki voznik. Ko je odšel Revere in sedel s svojimi tovariši v voz, ki je stal na ulici, skočil je tudi Errat na voz k vozniku in se hotel tako odpeljati. Revere mu je to zabranil, češ, da ne potrebuje spremljevalca. Postrešček je stopil z voza in družba se je odpeljala. Ko pa je voz zavil okolu ogle nekih ulic skočil je Errat nenadoma na nogalnico pri vozu in bliskoma zabodel trikrat Revera z nožem v vrat in hrbet. Revere je bil ves v krvi, kajti imel je vratno žilo prerezano. Navzlic temu je mogel še iti peš nazaj do gostilne, kjer se je zgrudil pri mizi in umrl. Morilec je hotel pobegniti, a kmalu sta ga dohitela dva redarja in ga odvedla v zapor. Umorjeni Revere je star 32 let in ostavi udovo s tremi malimi otroci. Morilec je star 29 let in ni dognano, kaj je bilo povod groznemu umoru.

(Volkovi po leti.) V temešvarskem okraju je navzlic hudi vročini polno volkov, ki se klajijo v obližjih vasij. Napadajo črede in so že večkrat odnesli in raztrgali kako ovco. Prebivalci priredili so velik lov na te nadležne roparje.

(Zanimiva sodna razprava) se je vršila te dni v Londonu. Neki mesar se je hotel odpeljati v Liverpool in vzel vožni list za II. razred. Mož je bil pa tako obilega života, da so bila vsa vrata pri vagonih pretesna. Na noben način ga niso mogli spraviti v voz in vlak se je odpeljal brez debelega mesarja. Mož pa se je sklicaval na svojo plačano pravico, da se pelje v II. razredu v Liverpool, tožil je torej železniško upravo, ker ni izpolnila svoje dolžnosti. Sodišče je resnično obsodilo železniško upravo, da mora plačati 400 funtov šterlinov (blizu 4000 gl.) odškodnine.

(Potres v Carigradu.) Dne 10. m. m. se je v Carigradu zemlja posebno močno stresla. Vse hiše v Carigradu so se zazibale prav kakor ladije ob hudem viharju na morji. Jedva so ljudje mogli bežati iz hiš, že se je zemlja drugič stresla in jele so se podirati hiše. Ceste so bile nakrat polne ljudij. Vse begali so semtertja. Vse banke

in prodajalnice so se takoj zaprle. Blizu borze v Galati se je podrta hiša in pokopala pod razvalinami vse prebivalce. Policijski minister je takoj odredil, da se odpravijo mrtvi in ranjeni, ter spravijo dragocenosti, katere so v strahu pustili ljudje. Podrlo se je več cerkev in mohamedanskih molilnic. Sodniki so zbežali mej obravnami iz dvorane. Sultan je zaukazal svojim pobočnikom in dvornim častnikom, da naj pojdejo po mestu, denar dele mej ljudi, kjer je potreba, in sploh pomagajo, kakor morejo. Mestni prefekt je dobil nalog, da osebno pregleda vse dele mesta in razdeljuje denar in živila. Na povelje sultanovo so se ljudem brezplačno odprli mestni vrti, v katere je navadno plačati 3 pijastre vstopnine, da se ljudje nastanijo brez ozira na cvetlične grede. Najemniki vrtov so hoteli sprva pobirati vstopnino, ali mestna oblast je temu hitro naredila konec. Posebno je bilo čudno videti na prostorih mej Cercle'd Orientom in gledališčem Verdi, kjer je bila posebno jedna tiskarna, v kateri se tiska jeden največjih listov hudo poškodovana. Hitro so spravili stavčeve „kostne“ in mize na prosto in jih razpostavili, ter so pod milim nebom uredniki in tiskarji nadaljevali svoje delo. Zvečer so prinesli svetilnice in pri njih svetlobi nadaljevali delo. Avstrijski veleposlanik baron Colier je otvoril veleposlaniški vrt občinstvu. S hvaležnostjo se je bilo v njem nastanilo nad 100 rodbin. Postavili so drogove, privezali vrvi na drevesa in naredili šotore. Ruski veleposlanik Nelidov je tudi odprl veleposlaniški vrt. Seveda so ljudje hudo poškodovali. Agencija avstrijskega Lloyda je dala ljudem jedno svojih ladij na razpolaganje. Blizu 100 rodbin je šlo na ladijo. Bogati pivovarnar Bavček je dal hitro iz svojih prostorov iznesti mize, klopi, stole in zofe, da so se ljudje imeli kam usesti ali vleči, ko so morali bivati pod milim nebom. V Galati je hudo poškodovan zdravstveni urad, carinski urad, v Židovskih ulicah se je podrlo več hiš, v Kanalarskih ulicah se je podrli del velicega hotela, ki je bil lastnina nekega Avstrijca. Nekemu trgovcu so ravno v otomanski banki izplačali 170 turških funtov, ko se je zemlja tresla. Pustil je denar in pobegnil. Ko je prihodnje dni prišel v banko, našel je vesel denar, kjer ga je bil pustil. V turškem delu mesta je bilo strašno. Hudo je poškodovano veliko trgovišče, to je ogromna hiša, v kateri je več sto prodajalnic. To poslopje je pokopalo v svojih razvalinah nad 100 ljudij. V tem delu mesta ni nobena hiša nepoškodovana. Razvaline hiš zaprle so popolnoma vse ceste. V neki tovarni bi se bila kmalu zgodila velika nesreča. Ljudje so drli ven, ko se je začel potres. Le dva odločna uradnika sta napravila toliko reda, da ljudje niso drug drugega pohodili. Tako k sreči ni večjih poškodb, le jeden uradnik je nevarno poškodovan, ker je skočil skozi okno. Omeniti je pa, da tatje niso bili tako prestrašeni kakor drugi ljudje. V občini zmešnjavi se je pridno kradlo. Posebno pri velikem trgovišču so napravili tatje dobro dobička, ali za to so pa svojo tatiško marljivost nekateri poplačali z življenjem. V vojaški akademiji, ki se je podrta, je bilo poškodovanih 12 učencev, tri je pa ubilo. Podrlo se je poslopje tabačne režije in ubilo 10 delavcev, dva uradnika pa nevarno poškodovalo. Potrgale in razdrle so se brzojavne žice, tako, da Carigrad ni imel druge brzojavne zveze, kakor preko Odese. Hudo so bila poškodovana poslopja raznih ministerstev, in so nekateri uradi morali prenesti pisarne v začasno zgrajene kočice. V Carigradu že poprej 127 let ni bilo večjega potresa. Leta 1767. so bili namreč, kakor poroča Atanas Komenas Ipsilanti, večji potresi v Carigradu. Trajali so od maja do avgusta. Več hiš se je bilo podrlo, in sedem stolpov. — Sedaj se je tudi potres v Carigradu ponavljal več dnij in se še ne ve, če je popolnoma prenehal. Pa ne le v Carigradu, temveč tudi

drugod je potres napravil mnogo škode. Kakor navadno ob potresih, bilo je tudi sedaj morje jako nemirno. V San Stefanu je za 200 metrov prestopilo bregove. Potres je v tem kraju napravil dosti škode. Katoliška cerkev se je popolnoma podrli, grška in armenska pa le deloma. Pet oseb je ubilo, in od teh štiri od jedne rodbine. Zidane hiše so se skoro vse podrle. V Makrikeju se je podrlo 20 hiš in je deset ljudij težko poškodovanih. Neki Hrvat je padel v vodnjak in je utonil. Na železnici od Hajdarja do Maltepeza se je prigodilo več nesreč. Postajno poslopje v Maltepiji se je raztrgalo na štiri dele. Cerkev sv. Nikolaja se je podrli, župnik je bil težko ranjen, več hiš je poškodovanih. V Pendiku je iz zemlje privrel vroč vrelec, ki je čez tri ure zopet usahnil. Posebno hud potres je bil na Prinčevskih otokih. Grško bogoslovno semenišče na Halkiju se je podrlo. Veliko dijakov je poškodovanih. Hudo je poškodovana cesarska mornarska akademija, 12 oseb je ranjenih, 3 pa mrtve, trgovska šola je tudi močno poškodovana. Minaret se je podrli, nova grška cerkev je sama razvalina, več hiš in

jeden največjih hotelov se je podrlo. Redžad beju je ubil dimnik, ko se je podrli, ženo in hčer. Tudi več družih ljudij je mrtvih. Na otoku Prinkipu ni nobena hiša nepoškodovana. V Antigonu se je podrlo 20 hiš, nastal je ogenj, ki je napravil mnogo škode. Pa tudi v več družih krajih je bilo mej potresom začelo goret. Potres se je razširil tudi po Aziji. Tako je bil hud potres v Angori, kjer je posebno poškodoval jedno cerkev. Treslo se je v Koniji, ali vendar posebno veliko škode ni. V Jalovi se je podrlo več hiš. Pri tem je seveda bilo več ljudij ubitih in ranjenih. Posebno je trpela anatolska železnica. Ni samo potres poškodoval oziroma uničil poslopij, temveč je 480 kilometrov poškodoval tir sam tako, da se je morala voznja ustaviti. Tudi v Drinopolji in v Smirni so čutili močen potres, ki je napravil silno škodo. Koliko je škode, se sedaj sploh povedati ne da. Natančna škoda se tudi najbrž nikdar ne bode določila. Čutijo se vsak dan še manjši potresi, ali vendar je upati, da je najhujše že prestano.

Poučne stvari.

Kako se vina umetno stara?

Prvo leto se vino trikrat pretoči v decembru, novembru, septembru in zopet v decembru. Pred drugim in četrtem pretakanjem se očisti. Nato se vino natoči v majhne sodčke in dene nekaj veder v tak prostor, kjer je 45° C. gorkote. Čez jeden mesec se vino potem dene v hladno klet, v kateri je samo 4 do 5° C. gorkote. Pri tej nizki temperaturi se vino hitro očisti. Pa se drugače starajo vina. Denejo ga v steklenice, katere postavijo v vodo razgreto na 78° C. Čez nekaj časa vzemo iz vode, denó za jeden mesec na kak gorek kraj, potem pa v klet s 4 do 6° C. gorkote. Za fino vino pa ni nobeno umetno staranje, ker pri tem zgubi fin ukus, po katerem se baš odlikuje.

Podgane in miši preženeš,

ako na kako desko pribiješ kos stare slanine, sira, kruha namazanega z maslom, razrezano jabelko, brusko ali kos buče in jo potreseš s stolčenim ogljenokislim baritom (barium carbonicum.) Sladkosnede miši in podgane gotovo pridejo jest in seveda vsaka pogine. Ker je pa ogljenokislis barit škodljiv tudi za pse in mačke, je dobro, če se desko pokrije s kako škatljo, v kateri so se naredile ravno tako velike luknje, da miši in podgane lahko hodijo notri in ven, druge živali pa ne.

Kako pripraviti nov hrastov sod, da ne dobi vino ukusa po njem?

Hrastov les ima veliko čreslovine v sebi in po tej dobi tudi vino neprijeten ukus; vrhu tega se pa tudi vinu barva izpremeni; tako postane n. pr. belo vino precej temno ali rujavo. Ako hočemo nov sod pripraviti za vino, naliti moramo vanj najprej vrele vode, in prav storimo, če pridenemo kropu nekoliko žveplene kisline (hudičevega olja). Z vrelo vodo izperemo sod 4 do 5krat, potem se pa napolni s čisto vodo, katera se čez noč v njem pusti. Drugo jutro se stara voda izlije in sod znova napolni s čisto vodo, in to se ponavlja toliko časa, dokler ne ostane voda v sodu popolnoma čista in brez

vsakega ukusa. Naposled se sod zaduha še z moštom, če ga imamo, če ne pa s kalnim vinom. Kdor bode tako ravnal z novimi sodi, ni se mu bati, da bi se mu vino pokvarilo v njih.

Dolžnost mitničarjev.

Mitničar je zavezan priti k vozu po mitnino, bodi si po dnevu ali po noči, ker ne gre, da bi voznik puščal žival brez varstva na cesti. So konji, kojih vajetev voznik nikdar ne more dejati iz rok, zlasti pri mitnici, kjer se lahko pripeti velika nesreča. Sicer je pa pri tem udeležen tudi mitninski zakupnik, kajti po noči lahko prideta dva ali tudi več voznikov pred mitnico; jeden pokliče mitničarja ter mu plača, ta odpre mitnico in vozniki se odpeljejo vsi skozi mitnico, če prav je plačal samo jeden. Ker jih mitničar po noči ni videl ali ne spoznal, jih tudi ne more ovaditi.

Proti nagim polžem po zelenjakih

je dobro navadne podstavke za cvetličnike zakopati v tla in jih, kadar se začne mračiti, 1 cm visoko napolniti s pivom. Polži ljubijo pivo čez vse, zlezejo v podstavke in potonejo. Nekdo je samo z dvema podstavkoma pokončal 470 polžev na istem mestu in z malimi stroški.

Listnica uredništva.

Gosp. Selski v Dobravljah. „Ožgani Mišelj“ pride že na vrsto, le malo potrpljenja prosimo. — Gosp. učitelj Gärtner v Velesalu: Potrjujemo, da niste ni Vi niti sploh kak učitelj pisali dopisa iz Velesala.

Loterijske srečke.

Brno, dné 1. avgusta: 9, 32, 77, 62, 34.
 Dunaj, dné 28. julija: 68, 21, 80, 48, 8.
 Gradec, dné 28. julija: 35, 89, 11, 84, 2.
 Praga, dné 25. julija: 87, 78, 59, 19, 44.
 Trst, dné 21. julija: 37, 31, 27, 67, 35.
 Linc, dné 21. julija: 17, 50, 19, 77, 37.

Tržne cene v Ljubljani

dne 1. avgusta t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	50	Špeh povojen, kgr.	64	
Rež, "	5	—	Surovo maslo, "	72	
Ječmen, "	5	—	Jajce, jedno, "	02	
Oves, "	6	50	Mleko, liter	10	
Ajda, "	6	50	Goveje meso, kgr.	64	
Proso, "	5	—	Telečje, "	58	
Koruzna, "	6	—	Svinjsko, "	58	
Krompir, "	1	80	Kostrunovo, "	36	
Leča, "	12	—	Pišanec, "	40	
Grah, "	12	—	Golob, "	16	
Fizol, "	8	—	Seno, 100 kilo	1 60	
Maslo, kgr.	86	—	Slama, "trda, 4 metr.	6 40	
Mast, "	68	—	" mehka, 4 "	4 80	
Špeh frišen, "	58	—			

Advokat

DR. Danilo Majaron

otvoril je

svojo pisarno

v Ljubljani (16-3)

na Križevniškem trgu štev. 7

(nasproti cerkvi „Križanka“).

Uradne ure navadne.

VIŠI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

po najnižjih cenah pod najugodnejšimi pogoji pošilja pod jamstvom in na poskušnjo.

IG. HELLER, DUNAJ
2 1/2 Praterstrasse Nr. 48.

Bogato ilustrirani 102 strani obsevali ceniški v slovenskem in samihom jeziku ne zahtevajo takej nastoj. Preprodajati ne smejo.

(18-5)

Fran Detter

Ljubljana, Stari trg št. 1

priporoča svojo zalogo

kmetijskih in poljedelskih strojev

kakor: mlatilnice, vitle, slamo-
reznice, stiskalnice itd.

P. n. naročniki smejo se zaupno name obrniti, ker imam že 20 let na tukajšnjem mestu svojo zalogo in je bil še vsak popolnoma zadovoljen, kdor je pri meni kaj kupoval. (693-3)

Odvetnik

dr. Karl Triller

usoja si naznaniti, da je otvoril z današnjim dnem svojo

odvetniško pisarno

v Ljubljani,

Gospoke ulice hiš. štev. 4, v I. nadstropji.

V Ljubljani, dné 28. julija 1894. (18)

V Postojnski jami priredi se dné 15. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne

običajna veselica

z električno razsvetljavo (19)

kakor o binškošnih vsacega leta. Vstopnina za osebo 1 gld. — Otroci pod 10. leti so vstopnine prosti.

V vsakej fari in krajni občini postavlja se razumna spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot

zaupni mož

z dobrim postranskim zaslužkom. — Pismo naj se pozveduje pod „201.191“, Gradec, poste restante. (5—12)

Peregrin Kajzelj

Stari trg št. 13 (3—13)

priporočam slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini svojo bogato zalogo

lestencev, oljnatih podob, zrcal,

kakor tudi vse v njegovo stroko spadajoče predmete na pr. stekleno, porcelanasto belo in rujavo prsteno blago, raznovrstne svetilnice viseče in stoječe,

Hermanove bliskovne svetilnice in prave kroglaste cilindre „Patent Marian“, katere imam samo jaz v zalogi za Kranjsko.

Prevezmam tudi vsa steklarska dela pri stavbah ter jamčim za solidno in točno postrežbo.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča
po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža
v Ljubljani

priporoča:

Za želodec:

Marijnceljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanji, skazenem želodci. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvarja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Za trganje:

Protinski ovet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. (14—6)

in
Visitnice
in
kuverte s firmo
priporoča
„Narodna Tiskarna“.

Odlikovana v Trstu 1892. Srebrna svetinja.

Tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Drelse

Ljubljana (Kranjsko).

Vsakovrstne peči po najnovejši konstrukciji, bele in barvane od najboljšega blaga, elegantne in cene.

Cevi za dimnike natik z vetrovim ravnalcem. (2—14)

Okraski pri stavbah, nakit pri cerkvenih stropih in okrajkih, neprežigljiva opeka in vse v glinarsko obrt spadajoče stvari.